

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 08 września 2015 r. powódki E. M. i P. S. wniosły o ustalenie, iż na podstawie art. 691 k.c. lub na podstawie § 31 ust. 1 uchwały nr LVIII/1751/2009 Rady miasta stołecznego W., wstąpiły w stosunek najmu lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...), w miejsce zmarłego najemcy M. M. (1). Ponadto powódki wniosły o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego m.st. W. kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 11 maja 2015 r. zmarła najemczyni ww. lokalu mieszkalnego M. M. (1). Najemczyni była matką powódki E. M. oraz babcią i zarazem matką zastępczą dla powódki P. S. z d. M., na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w W. z dnia 20 lutego 1990 r., sygn. akt R. N. 42/89. Najemczyni zajmowała ww. lokal mieszkalny na podstawie przydziału służbowego nr 50/63 z dnia 01 sierpnia 1970 r., wydanego przez Komendę Wojewódzką Milicji Obywatelskiej. Wskazano również, że powódka E. M. do chwili obecnej stale zamieszkuje w ww. lokalu mieszkalnym, przez ponad 45 lat. Powódka P. S. zamieszkiwała z najemczynią w ww. lokalu mieszkalnym od 1990 r. Obie powódki posiadają stały meldunek w tymże lokalu, tam też skupione jest ich życie osobiste i cała aktywność życiowa. Powódki zgłosiły się do Komendy Stołecznej Policji w W. o uregulowanie stanu prawnego ww. lokalu mieszkalnego. W odpowiedzi na to żądanie, Komenda Stołeczna Policji w W. poinformowała je, iż lokal ten pozostaje w dyspozycji Komendy Głównej Policji i brak jest możliwości wstąpienia w stosunek najmu po M. M. (1). W ocenie powódek, z racji odmowy przyznania im uprawnienia do ww. lokalu mieszkalnego, konieczne jest potwierdzenie przysługującego im prawa najmu na podstawie art. 691 k.c. Ponadto powódki dowodziły, iż zachodzą przesłanki do zawarcia z nimi umowy najmu ww. lokalu mieszkalnego na podstawie § 31 ust. 1 uchwały nr LVIII/1751/2009 Rady miasta stołecznego W.. (pozew – k. 1-4).

W odpowiedzi na pozew, m.st. W. wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz o solidarne zasądzenie od powódek na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Ustosunkowując się do wywiedzionego roszczenia, pozwany zarzucił, iż lokal mieszkalny oznaczony nr (...), położony w W. przy ul. (...) pozostaje w dyspozycji Komendy Stołecznej Policji w W.. Pozwany dowodził, iż kwestie związane z przydzieleniem oraz opróżnieniem podobnych lokali regulują przepisy odrębne, zatem przepis art. 691 k.c. nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. W ocenie pozwanego, powołane odrębne przepisy prawa nie przewidują możliwości wstąpienia z mocy prawa w stosunek najmu przez osoby zajmujące taki lokal bez tytułu prawnego. Niezależnie od powyższych zarzutów, pozwany podniósł także, iż w sprawie nie znajdzie zastosowania § 31 ust. 1 uchwały nr LVIII/1751/2009 Rady miasta stołecznego W., albowiem stosunek najmu o którym mowa w ww. przepisie może zostać nawiązany z powódkami, ale nie musi – na co wskazuje wprost wykładnia literalna tego przepisu. Nadto pozwany zarzucił, iż w stosunek najmu nie może wstąpić wnuk najemcy, a tak jest w wypadku powódki P. S.. Nadto na najemczyni, jako matce zastępczej ciążył jedynie potencjalny obowiązek alimentacyjny względem powódki P. S., a taki obowiązek nie pociąga za sobą zastosowania art. 691 k.c. w niniejszej sprawie. Nadto w chwili śmierci najemczyni powódka P. S. miała 27 lat, a najemczyni była dla niej rodziną zastępczą wyłącznie do daty uzyskania pełnoletniości, zatem jej obowiązek alimentacyjny wygasł w tej dacie. (odpowiedź na pozew – k. 40-43).

Na rozprawie w dniu 05 kwietnia 2016 r. Skarb Państwa – Komendant Stołeczny Policji zgłosił interwencję uboczną w niniejszej sprawie. Interwenient uboczny wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powódek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Interwenient uboczny wskazał, iż lokal mieszkalny oznaczony nr (...), położony w W. przy ul. (...) wprawdzie stanowi własność m.st. W., niemniej jednak pozostaje w dyspozycji Komendy Stołecznej Policji w W.. W takim stanie rzeczy w sprawach mających za przedmiot ww. lokal mieszkalny zastosowanie znajdują przepisy ustawy o Policji. Powódkom, które nie są związane z resortem spraw wewnętrznych, nie przysługuje żaden tytuł prawny do tego lokalu. Ponadto w sprawie nie może zostać zastosowany przepis art. 691 k.c. Interwenient uboczny dowodził, że wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie opróżnienia tego lokalu, które następnie zawieszono w dniu 19 października

2015 r. z uwagi na toczące się w tut. Sądzie postępowanie o ustalenie. W ocenie interwenienta ubocznego powódki nie spełniają przesłanek do przydzielenia im tego lokalu na podstawie przepisów ustawy o Policji, ani ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...). Niezależnie od powyższego powódki nie wykazały także interesu prawnego do wystąpienia z powództwem na podstawie art. 189 k.p.c. (interwencja uboczna – k. 61-65).

W piśmie procesowym z dnia 19 kwietnia 2016 r. powódka P. S. oświadczyła, iż cofa powództwo w niniejszej sprawie ze zrzeczeniem się roszczenia. (pismo procesowe powódki P. S. z dnia 19.04.2016 r. – k. 83).

W piśmie procesowym z dnia 19 kwietnia 2016 r. powódka E. M. zmodyfikowała dotychczasowe powództwo w ten sposób, iż wniosła dodatkowo (alternatywnie) o wskazanie jej przez pozwane m.st. W. i interwenienta ubocznego lokalu zastępczego, zaspokajającego jej potrzeby w zamian za opuszczenie zajmowanego do chwili obecnej lokalu oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...). W uzasadnieniu żądania, powódka powołała się na treść art. 30 i art. 233 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka z dnia 04 listopada 1950 r. a także na stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w wyroku z dnia 09 lipca 2009 r., sygn. SK 48/05. (pismo procesowe powódki E. M. z dnia 19.04.2016 r. – k. 79-81 protokół rozprawy z dnia 28.06.2016 r. – k. 98-99v.).

Na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r. pozwane m.st. W. wniosło o oddalenie zmodyfikowanego powództwa E. M.. (protokół rozprawy z dnia 28.06.2016 r. – k. 98-99v.).

W załączniku do protokołu rozprawy z dnia 28 czerwca 2016 r. interwenient uboczny Skarb Państwa – Komendant Stołeczny Policji wskazał, iż popiera stanowisko pozwanego m.st. W. wyrażone na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r., również w zakresie bezzasadności żądania pozwu zmodyfikowanego pismem procesowym z dnia 19 kwietnia 2016 r. W konsekwencji interwenient uboczny wniosł o oddalenie powództwa. (załącznik do protokołu rozprawy interwenienta ubocznego – k. 101-101v.).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 maja 1970 r. Minister Spraw Wewnętrznych przekazał Komendantowi Wojewódzkiemu Milicji Obywatelskiej w W. do dyspozycji lokal mieszkalny oznaczony nr (...), położony w W. przy ul. (...), z przeznaczeniem dla funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej M. M. (1). O powyższym Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej w W. został powiadomiony pismem z dnia 10 czerwca 1970 r. (**dowód:** pismo MSW z dnia 10.06.1970 r. – k. 68).

Na podstawie przydziału nr 50/63 z dnia 01 sierpnia 1970 r., wydanego przez Komendę Wojewódzką Milicji Obywatelskiej w W., M. M. (1) – jako funkcjonariuszowi Milicji Obywatelskiej – przydzielono służbowy lokal mieszkalny oznaczony nr (...), położony w W. przy ul. (...). Wraz z M. M. (1) uprawnionymi do zamieszkiwania w przedmiotowym lokalu mieszkalnym byli: mąż S. M., córka E. M., syn W. M. oraz syn M. M. (2). (**dowód:** przydział nr 50/63 z dnia 01.08.1970 r. – k. 66-67 i k. 11).

W dniu 01 sierpnia 1970 r., pomiędzy Zarządem (...) w W. a M. M. (1) doszło do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...). (**dowód:** umowa najmu z dnia 01.08.1970 r. – k. 5-8).

M. M. (1) czyniła starania o nabycie własności przedmiotowego lokalu mieszkalnego. W kwietniu 2009 r. M. M. (1) zwróciła się do Komendanta Stołecznego Policji w W. o zrzeczenie się dysponowania lokalem oznaczonym nr (...), położonym w W. przy ul. (...) oraz sprzedaż rzeczzonego lokalu na jej rzecz. W odpowiedzi na powyższe pismo Komendant Stołeczny Policji w W. poinformował M. M. (1), iż brak jest podstaw prawnych do zrealizowania jej żądania. (**dowody:** pismo M. M. (1) z dnia 03.04.2009 r. – k. 14; pismo Komendanta Stołecznego Policji z dnia 14.04.2009 r. – k.13).

M. M. (1) zmarła w dniu 11 maja 2015 r. W lokalu mieszkalnym oznaczonym nr (...), położonym w W. przy ul. (...) do dnia dzisiejszego zamieszkuje jej córka E. M. oraz wnuczka P. S. wraz z mężem. Zarówno E. M., jak i P. S. stale zamieszkiwały w przedmiotowym lokalu mieszkalnym również w dacie śmierci M. M. (1). E. M. i M. M. (1)

wspólnie prowadziły gospodarstwo domowe. Obie są także zameldowane na pobyt stały w tymże lokalu mieszkalnym. Ponadto, w dniu 20 lutego 1990 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. w sprawie o sygn. akt R. N. 42/89, o pozbawienie władzy rodzicielskiej, postanowił m.in. umieścić małoletnią P. S. (wcześniej M.) w rodzinie zastępczej M. M. (1) i zobowiązał rodzinę zastępczą do sprawowania faktycznej opieki nad małoletnią. (**dowody**: kopia odpisu skróconego aktu zgonu nr V/839/2015 – k. 16; postanowienie z dnia 20.02.1990 r., sygn. R. N. 42/89 – k. 17; zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały – k. 20-21; pismo ZGN z dnia 03.06.2015 r. – k. 19; zeznania świadka Z. B. – k. 98v.; zeznania świadka E. S. – k. 98v.; przesłuchanie powódki E. M. – k. 98v.).

W dniu 24 czerwca 2015 r. E. M. wystąpiła do Komendanta Stołecznego Policji w W. o potwierdzenie jej uprawnień do zajmowania lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...), po śmierci najemczyni M. M. (1). W odpowiedzi na powyższe żądanie Komendant Stołeczny Policji w W. poinformował E. M., iż lokal ten jest własnością m.st. W. i pozostaje w ciągłej dyspozycji Komendanta Stołecznego Policji w W.. Nadto E. M. została wezwana przez dysponenta do opróżnienia przedmiotowego lokalu i przekazania go dysponentowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisma z dnia 17 lipca 2015 r. (**dowód**: pismo Komendanta Stołecznego Policji w W. z dnia 17.07.2015 r. – k. 69-69v.; zpo – k. 70-71).

W dniu 29 września 2015 r. zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne nr (...) w przedmiocie opróżnienia lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...), z uwagi na brak tytułu prawnego E. M., P. S. i R. S. do zajmowania przedmiotowego lokalu. (**dowód**: zawiadomienie nr 56/2015 Komendanta Stołecznego Policji z dnia 29.09.2015 r. wraz z zpo – k. 72-74).

Postanowieniem z dnia 19 października 2015 r. o nr (...) zawieszono postępowanie administracyjne w przedmiocie opróżnienia lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...), do czasu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. (**dowód**: postanowienie Komendanta Stołecznego Policji z dnia 19.10.2015 r. wraz z zpo – k. 75-77).

E. M. nie nabyła uprawnień do renty rodzinnej po funkcjonariuszu – tj. swej matce M. M. (1). E. M. nie jest i nigdy nie była funkcjonariuszem Policji. (okoliczności bezsporne, a nadto **dowód**: przesłuchanie powódki E. M. – k. 98v.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt sprawy i wskazanych wyżej dokumentów. Sąd dał wiarę tym dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. W świetle powyższych ustaleń faktycznych, szczególnie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okazały się przede wszystkim dokumenty w postaci pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych skierowanego do Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w W. z dnia 10 czerwca 1970 r., pismo Komendanta Stołecznego Policji w W. z dnia 14 kwietnia 2009 r. oraz pismo Komendanta Stołecznego Policji w W. z dnia 17 lipca 2015 r. Uwzględniając bezsporną okoliczność, iż matka powódki nie wykupiła ostatecznie spornego lokalu (art. 229-230 k.p.c.), dokumenty te stanowiły dowód tego, że lokal nadal pozostaje w dyspozycji Komendanta Stołecznego Policji w W..

Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków Z. B. i E. S. oraz złożone w charakterze strony zeznania powódki E. M. Sąd ocenił zasadniczo jako wiarygodne, gdyż były one spójne i zgodne wzajemnie. Na ich podstawie Sąd ustalił, iż powódka E. M. mieszka w lokalu nr (...) przy ulicy (...) w W. aktualnie i mieszkała tam także w dacie śmierci M. M. (1). Jednak okoliczność ta nie mogła stanowić przesłanki do uwzględnienia powództwa, gdyż w sprawie niniejszej nie znajdował zastosowania przepis art. 691 k.c., o czym szerzej będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Czyniąc ustalenia faktyczne, Sąd uwzględnił także zgodne twierdzenia stron w trybie art. 229 k.p.c. oraz twierdzenia strony, którym przeciwnik nie przeczył w trybie art. 230 k.p.c. – o czym szczegółowo w dalszej części niniejszego uzasadnienia. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim okoliczności braku wykupu spornego lokalu przez matkę powódki oraz faktu, że pozwane m.st. W. jest właścicielem spornego lokalu. Podobnie należy oceniać okoliczność, iż powódce nie przysługuje żadne uprawnienie do renty rodzinnej po zmarłej matce, jak również, że powódka nie jest funkcjonariuszem Policji – przy czym okoliczność ta została potwierdzona również przez samą powódkę podczas jej przesłuchania w charakterze strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zarówno powództwo o ustalenie wywiedzione przez E. M., jak i jej żądanie o przyznanie na jej rzecz lokalu zastępczego przez pozwanego i interwenienta ubocznego nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgłoszone roszczenie o ustalenie wstąpienia powódki w stosunek najmu w miejsce zmarłej najemczynie jest powództwem o jakich mowa w art. 189 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

W pierwszym rzędzie Sąd stwierdził, iż przedmiotem niniejszej sprawy jest roszczenie odnoszące się do lokalu znajdującego się w dyspozycji jednostki podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych – Komendzie Stołecznej Policji w W.. Lokal mieszkalny oznaczony nr (...), położony w W. przy ul. (...) jest lokalem funkcyjnym, został przydzielony matce powódki E. M. na podstawie przydziału nr 50/63 z dnia 01 sierpnia 1970 r. przez K. Stołeczną Milicję Obywatelską w W.. Lokal ten nie został kupiony przez matkę powódki i w dalszym ciągu znajduje się w dyspozycji Komendanta Stołecznego Policji w W., zaś powódce nie przysługuje uprawnienie do renty rodzinnej po zmarłej matce.

Materię związaną ze stanem prawnym lokali mieszkalnych pozostających w dyspozycji organów Policji regulują przepisy zawarte w rozdziale 8 ustawy z dnia 06 kwietnia 1990 r. o Policji (j. t. Dz. U. z 2007 r., nr 43, poz. 277 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów (Dz. U. z 2005 r., nr 105, poz. 884).

Zgodnie z art. 90 ustawy o Policji na lokale mieszkalne dla policjantów przeznacza się lokale będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów. W myśl art. 97 ust. 5 ustawy o Policji przydział i opróżnianie mieszkań policjantom następuje w formie decyzji administracyjnej, przy czym przesłanki do wydawania decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego zajmowanego przez policjantów, emerytów i rencistów policyjnych, a także inne osoby reguluje art. 95 powołanej ustawy.

Regulacja prawna dotycząca problematyki mieszkań dla funkcjonariuszy Policji, emerytów policyjnych i członków ich rodzin została zatem odrębnie określona w przepisach resortowych i w tym zakresie nie mają zastosowania przepisy ogólne dotyczące najmu zawarte w kodeksie cywilnym oraz w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (j. t. Dz. U. z 2005r., Nr 31, poz. 266 ze zm.).

Nie należy pomijać również tego, że art. 3 ust. 2 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego stanowi, że przepisy ustawy stosuje się do lokali będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów, do lokali będących w dyspozycji jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz do lokali pozostających i przekazanych do dyspozycji Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Szefa Agencji Wywiadu, jeżeli przepisy odrębne dotyczące tych lokali nie stanowią inaczej.

Natomiast w odniesieniu do lokali mieszkalnych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów przepisami odrębnymi są przepisy znajdujące się w rozdziale 8 ustawy o Policji (por. Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. w wyroku z dnia 01 kwietnia 2009 r., sygn. akt III SA/Kr 656/o8).

Materiał procesowy wskazuje jasno, że lokal mieszkalny, który zamieszkuje powódka należy do kategorii lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 90 ustawy o Policji. Okoliczność ta przed zamknięciem rozprawy pozostawała zasadniczo bezsporna i nie budziła jakichkolwiek wątpliwości Sądu.

Wprawdzie Komendant Stołeczny Policji w W. nie jest właścicielem tego lokalu mieszkalnego, lecz dysponuje nim jako lokalem służbowym przeznaczonym na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza Policji na podstawie powołanych wyżej przepisów ustawy o Policji oraz § 14 ust. 1 pkt 5 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2005 r.

Przez uprawnienie do dysponowania lokalem mieszkalnym należy rozumieć prawo do wydawania decyzji administracyjnych w przedmiocie przydzielenia tego lokalu do zamieszkiwania jako służbowego oraz w przedmiocie nakazania opróżnienia tego lokalu.

Zarazem Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela ugruntowany w orzecznictwie pogląd, iż nie jest uprawnionym utożsamianie zasobu lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 90 ustawy o Policji z gminnym zasobem mieszkaniowym oraz, że do tych lokali nie mają zastosowania przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego jako przepisy ogólne względem przepisów ustawy o Policji i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych (por. Wojewódzki Sąd Administracyjny w L. w wyroku z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie (...) SA/Lu 64/10, LEX 674890, Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 13 lutego 2009 r. w sprawie o sygn. akt OSK 387/08, Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w wyroku z dnia 15 lutego 2011 r., w sprawie o sygn. akt II SA/Wa 1644/09, Lex nr 993856).

Przepisy te w sposób odrębny, uzasadniony potrzebami służby, regulują powstanie uprawnienia do zajmowania lokalu mieszkalnego pozostającego w dyspozycji organów Policji (por. wyrok Najwyższego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 23 listopada 2010 r., sygn. I OSK 837/10, LEX nr 787152). Z tych też względów do lokali, o których mowa w rozdziale 8 ustawy z 1990 r. o Policji, nie mają zastosowania przepisy kodeksu cywilnego.

Jak słusznie wskazywał Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyroku z dnia z dnia 24 listopada 2011 r., sygn. II SA/Wa 934/11 (LEX 1153647), sam fakt podpisania przez funkcjonariusza Policji umowy najmu i zawierania przez niego indywidualnych umów z dostawcami mediów nie świadczy to o tym, że w wyniku tego sporny lokal zmienił swój pierwotny charakter, tzn. niejako samoistnie zmienił się status kwatery tymczasowej na lokal mieszkalny. W uzasadnieniu tego wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. podkreślił, że rozgraniczenie lokali pozostających w zasobach jednostek Policji na lokale mieszkalne oraz na tymczasowe kwatery jest związane z przeznaczeniem danego lokalu. Jak sama nazwa wskazuje, tymczasowa kwatera służy zaspokajaniu tymczasowych potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza Policji na okres pełnienia służby, celem zaspokojenia obowiązków wynikających z istoty stosunków służbowych. Charakter lokali mieszkalnych ma natomiast na celu trwale zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych funkcjonariuszy.

Z powyższych względów nie jest prawnie dopuszczalnym przyjęcie przepisu art. 691 § 1 k.c. jako podstawy prawnej ustalenia zgodnego z żądaniem pozwu. Jak wskazano już wyżej, do lokali, o których mowa w rozdziale 8 ustawy z 1990 r. o Policji nie mają zastosowania przepisy Kodeksu cywilnego, w tym wymieniony przepis art. 691 § 1 k.c. (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 15 lutego 2011 r., sygn. akt II SA/Wa 1644/09, opubl. Lex nr 993856). Z tego względu, iż zajmowany przez powódki lokal jest lokalem dysponenckim, nie mogło podlegać uwzględnieniu roszczenie oparte o przepisy uchwały nr LVIII/1751/2009 Rady miasta stołecznego W..

Ponadto wskazać należy, że zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 06 kwietnia 1990 r. o Policji członkami rodziny policjanta, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego, są pozostający z policjantem we wspólnym gospodarstwie domowym: 1) małżonek; 2) dzieci (własne lub małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia; 3) rodzice policjanta i jego małżonka będący na jego wyłącznym utrzymaniu lub jeżeli ze względu na wiek albo inwalidztwo, albo inne okoliczności są niezdolni do wykonywania zatrudnienia; za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające.

Kwestie uprawnień do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiednio ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów regulowała nieobowiązująca już ustawa z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r., nr 8, poz. 67 j. t. ze zm.). Przepis art. 29 ust. 1 powołanej ustawy stanowił, iż funkcjonariusze zwolnieni ze służby, uprawnieni do policyjnej emerytury lub renty, mają prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiednio ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości lub podległych im organów, albo Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa

Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego w rozmiarze przysługującym im w dniu zwolnienia ze służby. Do mieszkań tych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy. Prawo do lokalu mieszkalnego, określone w ust. 1, przysługuje również członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty policyjnej, oraz po zmarłych emerytach i rencistach (ust. 2). Prawo do lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1, przysługuje osobom wymienionym w ust. 2, do czasu przydzielenia zastępczego lokalu mieszkalnego, nie krócej jednak niż na czas posiadania uprawnień do policyjnej renty rodzinnej (ust. 3).

Powódka nie zdołała natomiast wykazać, że nabyła prawo do renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu – tj. swojej matce M. M. (1) (art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji / .../), przy czym brak uprawnienia powódki do renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu nie był kwestionowany. Nadto, co było również bezsporne w sprawie, sama powódka nie jest, ani nigdy nie była funkcjonariuszem Policji.

Reasumując powyższe rozważania, stwierdzić należało, iż w świetle dokonanych ustaleń faktycznych powództwo o ustalenie, iż powódka wstąpiła z mocy prawa z dniem 11 maja 2015 r. w stosunek najmu lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), położonego w W. przy ul. (...), w miejsce zmarłego najemcy M. M. (1) nie zasługiwało na uwzględnienie. Materiał procesowy zgromadzony w niniejszej sprawie nie wskazuje, aby w wypadku powódki spełnione zostały przesłanki z art. 89 ustawy o Policji, a także przesłanki z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), w rezultacie powództwo podlegało oddaleniu.

Na tle zarzutu interwenienta ubocznego, jakoby powódka nie posiadała interesu prawnego do wytoczenia i popierania powództwa o ustalenie w trybie art. 189 k.p.c., wskazać należy, że przedmiotowy interes prawny jest przesłanką materialnoprawną, która określa legitymację czynną powoda i podlega ocenie według stanu sprawy w chwili orzekania - art. 316 § 1 k.p.c. (por. uzasadnienie wyroku z dnia 15 marca 2002 r., sygn. II CKN 919/99, Prokuratura i Prawo - dodatek 2002/11 poz. 40). W realiach niniejszej sprawy, oceniając stan sprawy na chwilę orzekania, zdaniem Sądu uznać należało, iż powódka ma interes prawny w żądaniu ustalenia istnienia stosunku najmu zajmowanego dotychczas i aktualnie lokalu mieszkalnego albowiem okoliczność ta została zakwestionowana przez stronę pozwaną oraz interwenienta ubocznego w odpowiedzi na pozew i interwencji ubocznej. Nadto przeciwko powódce aktualnie toczy się sprawa o opróżnienie i opuszczenie tego lokalu w postępowaniu administracyjnym. Żądanie powódki jest zatem usprawiedliwione tym, iż zmierza ono do zakończenia sporu w tym zakresie i uzyskania jednoznacznego stanowiska odnośnie przysługujących powódce uprawnień związanych z zajmowaniem tego lokalu. Okoliczność, iż powódka mogłaby podnosić określone zarzuty w postępowaniu administracyjnym, ma w ocenie Sądu drugorzędny charakter.

Odnosząc się z kolei do alternatywnego żądania, zgłoszonego przez powódkę w piśmie z dnia 19 kwietnia 2016 r. oraz na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r. polegającego na zobowiązaniu pozwanego m.st. W. oraz interwenienta ubocznego Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji w W. do wskazania powódce lokalu zastępczego, uznać należało, że powódka nie wykazała zasadności tego roszczenia. W tym zakresie należy podzielić zarzut strony pozwanej i interwenienta ubocznego, że na gruncie niniejszej sprawy, mającej na celu przede wszystkim ustalenie stosunku najmu oraz wstąpienie przez powódkę w tenże stosunek najmu, roszczenie alternatywne nie znajduje podstaw w obowiązujących przepisach prawa.

Z uwagi na brak sprecyzowania, w świetle jakiej regulacji prawnej miałyby być zasadne przyznanie powódce lokalu o charakterze zastępczym, odnieść należy się w pierwszej kolejności do art. 29 ust. 3 cytowanej powyżej ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), zgodnie z którym prawo do lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1, przysługuje osobom wymienionym w ust. 2, do czasu przydzielenia zastępczego lokalu mieszkalnego, nie krócej jednak niż na czas posiadania uprawnień do policyjnej renty rodzinnej. Jak była już o tym mowa powyżej, w świetle dokonanych ustaleń faktycznych, w ocenie Sądu powódka nie udowodniła faktu, iż przysługuje jej prawo do policyjnej renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu Policji – matce M. M. (1). Prawo do lokalu zastępczego na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest ściśle uzależnione od posiadania przez członka rodziny uprawnienia do renty rodzinnej. Brak praw do renty rodzinnej

wyklucza uprawnienie do uzyskania lokalu zastępczego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 01 lutego 2011 r., sygn. I OSK 1521/10, LEX nr 964682). Z tych względów, na podstawie powołanego przepisu Sąd oddalił żądanie powódki o przyznanie jej lokalu zastępczego.

W ewentualnym procesie o eksmisję powódki z owego lokalu będzie natomiast rozważana kwestia zasadności przyznania powódce E. M. lokalu socjalnego i nie jest wykluczone, że prawo do takiego lokalu zostanie powódce przyznane.

W ocenie Sądu niniejsze rozstrzygnięcie nie narusza również godności powódki, ani nie narusza jej prawa do prywatności, życia rodzinnego oraz mieszkania. Oczywiście można zgodzić się z zarzutami i rozgoryczeniem powódki, iż przez wiele lat czyniła ona nakłady na przedmiotowy lokal, utrzymując go we właściwym stanie, nie zalegała z płatnościami za czynsz i media oraz - wreszcie - przyzwyczała się do rzezonego lokalu z racji wieloletniego zamieszkiwania w nim, wobec czego zasady współżycia społecznego mogłyby w pewnym stopniu przemawiać na jej rzecz. Jednak stwierdzić należy, że przepis art. 5 k.c. nie może stanowić samodzielnej przesłanki do uwzględnienia, zarówno powództwa z art. 691 k.c., jak i żądania przyznania lokalu zastępczego. Warto również ponownie wskazać, że powódka będzie mogła ubiegać się ewentualnie o przyznanie jej prawa do lokalu socjalnego w postępowaniu o eksmisję i tam powoływać się posiłkowo na zasady współżycia społecznego. Również przywoływany przez powódkę wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 lipca 2009 r., wydany pod sygn. akt SK 48/05 (k. 80, k. 99) i zawarte w tym orzeczeniu wywody nie mogły doprowadzić sądu do uwzględnienia przedmiotowego powództwa.

Z tych względów na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punkcie 1. sentencji wyroku.

W myśl art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

Uwzględniając fakt, iż cofnięcie powództwa w niniejszej sprawie przez powódkę P. S. nastąpiło pismem nadanym w placówce pocztowej w dniu 19 kwietnia 2016 r., wraz ze zrzeczeniem się roszczenia przez powódkę (k. 83), dla skuteczności tej czynności nie była wymagana zgoda pozwanego m.st. W. ani występującego po stronie pozwanego interwenta ubocznego Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji w W.. W ocenie Sądu brak jest przy tym podstaw do uznania cofnięcia powództwa za niedopuszczalne, jako że nie jest ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego jak i nie zmierza do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.).

Na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Mając na uwadze, iż powódka P. S. cofnęła pozew ze skutkiem prawnym, przy czym przedmiotowa czynność z uwagi na zrzeczenie się dochodzonego roszczenia nie wymagała zgody pozwanego oraz interwenienta ubocznego, Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. i art. 203 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2. sentencji wyroku.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowiła zasada słuszności wyrażona w art. 102 k.p.c., zgodnie z którą w szczególnie uzasadnionych wypadkach, Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W ocenie Sądu orzeczenie w zakresie nieobciążania powódek E. M. i P. S. kosztami procesu uzasadnia obiektywnie trudna sytuacja materialna oraz życiowa tychże powódek. Należy mieć na uwadze, iż powódka P. S. choruje na padaczkę lekoodporną, którą to okoliczność Sąd ustalił na podstawie przesłuchania powódki. Zarazem Sąd miał na uwadze to, iż obecnie prowadzona jest przeciwko powódkom egzekucja w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie opróżnienia lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W.. Z tych względów, w ocenie Sądu, zasądzenie solidarnie od powódek na rzecz pozwanego oraz występującego w sprawie interwenienta ubocznego zwrotu kosztów procesu (2 x po 600 zł w odniesieniu do wartości przedmiotu sporu przy przyjęciu stawki z Rozporządzenia MS z 2002 r., mającego zastosowanie na mocy przepisów przejściowych) byłoby zbyt uciążliwe w tej i tak trudnej sytuacji materialnej i bytowej powódek. Warto przy tym podkreślić, iż zasadność zastosowania art. 102 k.p.c.

pozostawiona jest Sądowi orzekającemu z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności i może być podważona przez sąd wyższej instancji w zasadzie jedynie wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., sygn. akt I CZ 66/12, LEX nr 1232749; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2012 r., sygn. akt IV CZ 69/12, LEX nr 1232622).

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odpisy wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć powódce E. M. (z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji) oraz powódce P. S. (z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji);
2. Proszę odnotować w systemie C. fakt odwołania przez powódkę P. S. pełnomocnictwa udzielonego adw. E. K. (k. 105).

W., dnia 21/07/2016 r.